

Vlaanderen
is erfgoed

VAREND ERFGOED IN VLAANDEREN

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

onroenderfgoed.be

VAREND ERFGOED IN VLAANDEREN

Deze folder geeft een overzicht van de regelgeving die vanaf 1 januari 2016 van toepassing is op het varend erfgoed in Vlaanderen. Je krijgt een antwoord op vragen zoals:

- Wat is varend erfgoed?
- Wat is beschermd varend erfgoed?
- Wat zijn de gevolgen van een bescherming?
- Wanneer maak ik een beheersprogramma op?
- Heb ik recht op een premie?
- Waar vind ik meer informatie?

Het beleid voor het varend erfgoed wordt in Vlaanderen geregeld door het decreet tot bescherming van het varend erfgoed van 29 maart 2002 (Varend erfgoeddecreet) en het bijhorende uitvoeringsbesluit van 27 november 2015 (Varend erfgoedbesluit). Het Varend erfgoeddecreet werd gewijzigd op 9 mei 2014.

WAT IS VAREND ERFGOED?

Varend erfgoed is het nautisch erfgoed dat kan varen of drijven of dat in de vaart kan worden gebracht of drijvend kan worden gemaakt. Het gaat zowel om zeegaande vaartuigen als om binnenvaartuigen met diverse aandrijvingen, of zonder eigen aandrijving, die werden ingezet voor de pleziervaart of voor beroepsdoeleinden.

Sluizen, dokken en andere haveninfrastructuur vallen niet onder deze definitie. Replica's en recent gebouwde historiserende schepen ook niet.

De inventaris van het varend erfgoed

De inventaris van het varend erfgoed geeft een overzicht van de vaartuigen met erfgoedwaarde die zich in Vlaanderen bevinden. Deze erfgoedwaarden kunnen historisch, wetenschappelijk, industrieel-archeologisch, esthetisch of sociaal-cultureel van aard zijn.

De vaartuigen in de inventaris dateren vanaf de late 19de eeuw tot ongeveer 1970. Deze selectie gebeurt op basis van de volgende criteria: zeldzaamheid, representativiteit, herkenbaarheid en materiële toestand.

Via foto's, literatuur- en archiefonderzoek en een plaatsbezoek worden voor elk item uit de inventaris de belangrijkste gegevens weergegeven over de geschiedenis, aandrijving, afmetingen en bouw van het vaartuig.

De inventaris van het varend erfgoed is online beschikbaar:

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/ivm/varend/zoeken>

De vaststelling van de inventaris

De Vlaamse overheid kan de inventaris van het varend erfgoed vaststellen. Hiermee bevestigt de minister dat alle vaartuigen op de vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn.

Er zijn geen rechtsgevolgen gekoppeld aan de opname in de vastgestelde inventaris. In de toekomst kunnen er wel bepaalde voordelen aan verbonden worden. Het agentschap Onroerend Erfgoed werkt dit momenteel samen met de betrokken instanties uit. Op vaartuigen uit de vastgestelde inventaris kan een wimpel als herkenningsteken worden aangebracht.

WAT IS BESCHERMD VAREND ERFGOED?

Het beschermen van het varend erfgoed heeft als doel om de meest representatieve exemplaren voor Vlaanderen aan te duiden en deze te behouden voor toekomstige generaties. De inventaris van het varend erfgoed vormt het referentiekader voor de selectie van beschermenswaardige vaartuigen.

Beschermingsprocedure

Een bescherming kan pas als het vaartuig zich effectief binnen Vlaanderen bevindt op het ogenblik van de bescherming. De beschermingsprocedure telt twee fasen: een voorlopige en een definitieve bescherming.

Na advies van de Vlaamse Commissie voor het Varend Erfgoed (VCVE) kan de minister een vaartuig voorlopig beschermen. De eigenaars en gebruikers krijgen de gelegenheid om hun opmerkingen en bezwaren hierover in te dienen. Na het behandelen van de eventuele reacties, kan de minister overgaan tot de definitieve bescherming van het vaartuig, dat nadien gepubliceerd wordt in het Belgisch Staatsblad. Het agentschap Onroerend Erfgoed bezorgt het besluit tot definitieve bescherming aan de eigenaars.

Op het beschermde varend erfgoed kan een herkenningsteken worden aangebracht dat het agentschap gratis ter beschikking stelt.

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN EEN BESCHERMING?

Als eigenaar of beheerder houd je het beschermde vaartuig in een goede staat door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken uit te voeren. Je kan deskundig advies inwinnen bij het agentschap Onroerend Erfgoed over het onderhoud, de restauratie en het gebruik van het varend erfgoed.

Meldingen

Bepaalde werken of activiteiten aan of in een beschermd vaartuig, zoals ingrepen die het uitzicht ingrijpend veranderen of die het behoud van de erfgoedwaarden bedreigen, meld je aan het agentschap. Het agentschap gaat na of de gemelde handelingen de erfgoedwaarden niet aantasten en of de werken of activiteiten in overeenstemming zijn met de beheersdoelstellingen uit het beschermingsbesluit. We raden je sterk aan om altijd op voorhand het advies in te winnen van de erfgoedconsulent.

Als eigenaar van een beschermd vaartuig laat je het agentschap ook weten als de vaste ligplaats van het beschermd vaartuig wijzigt. Dit kan een uitvalsbasis op het water zijn of een bergplaats op het droge.

Toelatingen

Het beleid voor het varend erfgoed is er op gericht om schepen te laten varen, ook over de grenzen heen. Anderzijds willen we de vaartuigen beschikbaar houden voor de Vlaamse Gemeenschap en dus in de mate van het mogelijke proberen te vermijden dat ze voorgoed verdwijnen of vertrekken.

Daarom vraag je als eigenaar een toelating aan het agentschap als je het vaartuig voor een periode langer dan negen maanden buiten Vlaanderen brengt. Wanneer je het beschermd vaartuig definitief buiten Vlaanderen wilt brengen, dan kan de Vlaamse overheid hierover in overleg gaan.

WANNEER MAAK IK EEN BEHEERSPROGRAMMA OP?

Een beheersprogramma bevat een visie op het beheer van het beschermd varend erfgoed voor een periode van tien jaar. Het is een document waarin je onder meer aangeeft welke werkzaamheden nodig zijn en wanneer die uitgevoerd zullen worden. Het grote voordeel van een beheersprogramma is dat je, na goedkeuring door het agentschap Onroerend Erfgoed, de opgesomde werken niet meer afzonderlijk hoeft te melden.

Een goedgekeurd beheersprogramma is een vereiste voor het verkrijgen van een beheerspremie. Je hebt een goedgekeurd beheersprogramma nodig om het label van opengesteld varend erfgoed aan te vragen.

Opengesteld varend erfgoed

Het opengesteld varend erfgoed is beschermd varend erfgoed dat op regelmatige basis opengesteld wordt voor een breed publiek. Dit om op een actieve en sprekende manier inzicht te geven in de erfgoedwaarden van het varend erfgoed.

Om dit label te verdienen voor jouw vaartui, moet je aan enkele voorwaarden voldoen, zoals een garantie tot openstelling van minstens vijftig dagen en minstens honderdvijftig uur per jaar voor een breed publiek. Hoe aan de voorwaarden zal worden voldaan, schrijf je in het beheersprogramma in.

HEB IK RECHT OP EEN PREMIE?

Alle eigenaars en beheerders van beschermde vaartuigen kunnen aanspraak maken op een premie voor het onderhoud en het beheer van het vaartuig. Zo wil de Vlaamse overheid hen ondersteunen om de erfgoedwaarde van het beschermd vaartuig te behouden. Eigenaars van niet-beschermd varend erfgoed dat enkel in de inventaris is opgenomen, kunnen geen premie aanvragen.

Onderhoudspremie

Bepaalde werken, diensten en leveringen die in functie staan van het regulier en duurzaam onderhoud van het beschermd varend erfgoed, komen in aanmerking voor een onderhoudspremie. Het gaat onder andere over het uit het water halen van vaartuigen, het instaan voor een winterberging, werken aan de romp, de motoren, de technische installaties, de inrichting, De volledige lijst met werken, diensten en leveringen kan je op de website van het agentschap raadplegen.

Tijdens eenzelfde kalenderjaar kan je slechts eenmalig een onderhoudspremie voor eenzelfde vaartuig aanvragen. De kostenraming mag maximaal 20.000 euro bedragen. De onderhoudspremie bedraagt 40% van de aanvaarde kostenraming. Voor het opengesteld varend erfgoed kan je aanspraak maken op een premie van 80%.

Beheerspremie

Als een beheersprogramma werd opgesteld en goedgekeurd, kan je als eigenaar of beheerder aanspraak maken op een beheerspremie. Alle maatregelen die het behoud van de erfgoedwaarden nastreven, komen in aanmerking voor een beheerspremie, op voorwaarde

dat ze zijn opgenomen in het goedgekeurde beheersprogramma. Ook maatregelen voor het actief in de vaart houden of het terug varend of het drijvend maken van het beschermde vaartuig komen in aanmerking.

Voor de beheerspremie is geen plafondbedrag voorzien. De toekenning van de beheerspremie verloopt in twee fases: eerst dien je een aanvraagdossier in op basis waarvan de toekenning van de premie principieel wordt goedgekeurd. De definitieve bepaling van het bedrag van de premie en de uitbetaling gebeurt pas nadat je een gunningsdossier met bewijsstukken indiende.

Net zoals de onderhoudspremie bedraagt de beheerspremie standaard 40% van de aanvaarde kostenraming. Ook hier kan je aanspraak maken op een dubbele premie van 80% van de aanvaarde kostenraming als het vaartuig als opengesteld varend erfgoed is erkend. Voor opengesteld varend erfgoed kan bovendien een beheerspremie van 20% voor openstellingsmaatregelen worden aangevraagd.

	ONDERHOUDSPREMIE	BEHEERSPREMIE
Betoelaagbaar	enkel welbepaalde werken, leveringen en diensten	werken, leveringen en diensten opgesomd in het goedgekeurd beheersprogramma
Maximaal aantal aanvragen per jaar	1	geen maximum
Percentage	standaard 40% opengesteld 80%	standaard 40% opengesteld 80%+ 20% voor openstellingsmaatregelen
Maximum	20.000 euro	geen maximumbedrag
Tijd	binnen 90 dagen	mogelijk een wachtlijst
Voorschot	geen	50%

WAAR VIND IK MEER INFORMATIE?

Het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid is bevoegd voor de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie voor het behoud en beheer van het varend erfgoed in Vlaanderen.

Meer informatie over het Varend erfgoeddecreet vind je op www.onroenderfgoed.be. Op de website kan je ook de nodige formulieren opvragen om meldingen te doen, een premie of toelating aan te vragen of een beheersprogramma in te dienen.

Voor algemene vragen neem je contact op met de hoofdzetel in Brussel:

Agentschap Onroerend Erfgoed
Koning Albert II-laan 19, bus 5
1210 Brussel
T. 02 553 16 50

info@onroenderfgoed.be

Vragen over inventarisatie en bescherming kan je mailen naar

inventaris@onroenderfgoed.be

of

beschermen@onroenderfgoed.be.

Voor specifieke vragen over premies, meldingen en toelatingen, neem je contact op met de provinciale dienst in Antwerpen:

Agentschap Onroerend Erfgoed
Anna Bijnsgebouw
Lange Kievitstraat 111-113, bus 53
2018 Antwerpen
T. 03 224 62 10

antwerpen@onroenderfgoed.be

